

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 18 września 2023 r.

Poz. 8373

UCHWAŁA NR 22/1190/2023 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W POZNANIU

z dnia 13 września 2023 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr XLVIII/446/2023 Rady Gminy Ryczywół z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru, w części obejmującej wyrażenie zawarte w § 6 w brzmieniu: „Uchwała Nr XXXIII/305/2021 Rady Gminy w Ryczywole z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru”, z powodu sprzeczności z przepisami wskazanymi w uzasadnieniu do uchwały.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą, doręczoną tut. Izbie w dniu 31 sierpnia 2023 r., Rada Gminy Ryczywół, powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 1 i art. 19 pkt 1 lit. a i pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wprowadziła opłatę targową na terenie Gminy Ryczywół, ustaliła dzienną stawkę opłaty targowej, zarządziła pobór tej opłaty w drodze inkasa, wyznaczyła inkasentów opłaty targowej oraz ustaliła wynagrodzenie za inkaso. Wraz z uchwałą został doręczony „Wyciąg z protokołu XLVIII Sesji Rady Gminy Ryczywół z dnia 25 sierpnia 2023 r.”.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Gminy o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do uchwały Nr XLVIII/446/2023 Rady Gminy Ryczywół z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 13 września 2023 r.

Rozpatrując sprawę uchwały na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Zgodnie z załącznikiem do uchwały pn. „Wykaz inkasentów opłaty targowej oraz obszar ich działania” do badanej uchwały na inkasenta sołectwa Tłukawy został wyznaczony p. Leszek Malmur, który jest jednocześnie radnym Rady Gminy Ryczywół. Z „Wyciągu z protokołu XLVIII Sesji Rady Gminy Ryczywół z dnia 25 sierpnia 2023 r.” wynika, że radny p. Leszek Malmur uczestniczył w sesji Rady Gminy Ryczywół w dniu 25 sierpnia 2023 r., ale nie wziął udziału w głosowaniu nad badaną uchwałą. Uchwała została zatem podjęta zgodnie z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym.

Dokonując oceny zgodności postanowień badanej uchwały z przepisami prawa, Kolegium Izby stwierdziło, że w § 6 uchwały Rada Gminy postanowiła, że traci moc m.in. „Uchwała Nr XXXIII/305/2021 Rady Gminy w Ryczywole z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru”.

Kolegium Izby wskazuje, że uchwałą Nr 5/174/2022 z dnia 2 lutego 2022 r. stwierdziło nieważność uchwały Nr XXXIII/305/2021 Rady Gminy Ryczywół z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia

dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru, z powodu naruszenia art. 25a ustawy o samorządzie gminnym.

W ocenie Kolegium Izby postanowienie § 6 badanej uchwały w części obejmującej wyrażenie: „Uchwała Nr XXXIII/305/2021 Rady Gminy w Ryczywole z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru”, podjęte zostało z istotnym naruszeniem przepisów prawa.

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Z kolei zakres kompetencji gminy w odniesieniu do rozstrzygnięcia organu nadzorczego został uregulowany w art. 98 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Stanowi on, że rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące gminy, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 96 ust. 2 i art. 97 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 89, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia.

Niedopuszczalność „uzdrowienia” uchwały przez radę gminy poprzez postanowienie o utracie mocy uchwały po stwierdzeniu jej nieważności przez organ nadzoru znajduje również oparcie w odmienności skutków prawnych, jakie powstają w konsekwencji uchylecia, czy też zmiany przepisów powszechnie obowiązujących od tych, które rodzi stwierdzenie nieważności uchwały gminnej. Stwierdzenie nieważności przez organ nadzoru wywiera skutek prawny z mocą ex tunc. Skutek ten oznacza, że dany akt jest nieważny od samego początku, a zatem uznawany jest za „niebyły” - tak jak gdyby nigdy nie został podjęty przez prawodawcę. Z inną sytuacją mamy do czynienia natomiast w przypadku uchylecia, czy zmiany przepisu przez prawodawcę (organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego). W następstwie takiego działania uchwała traci moc prawną z dniem wejścia w życie nowej regulacji – czy to uchylającej, czy to zmieniającej uchwałę dotychczasową (skutek ex nunc).

Rozstrzygnięcie organu nadzoru w sprawie stwierdzenia nieważności aktu samorządowego ma (co potwierdza orzecznictwo i doktryna) charakter deklaratoryjny w tym sensie, że potwierdza istnienie wad prawnych tego aktu, które zaistniały w chwili jego uchwalenia (wydania). Potwierdza ono stan nielegalności aktu. Nie tworzy sytuacji niezgodności z prawem, ani nie zmienia treści ocenianego aktu (P. Chmielnicki, [w:] red. P. Chmielnicki, Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, Warszawa 2010, 737-738; H. Izdebski, Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności, Warszawa 2011, s. 436). Tezę tę potwierdza jednoznaczne brzmienie przepisu art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w świetle którego uchwała (zarządzenie) sprzeczne z prawem są nieważne. Ich wadliwość powstaje w chwili „stworzenia” nielegalnego aktu. Deklaratoryjność rozstrzygnięcia stwierdzającego nieważność wynika z faktu, że stwierdza naruszenie prawa. Nieważność powoduje natomiast samo naruszenie prawa, które wymaga wydania odpowiedniego rozstrzygnięcia przez organ nadzoru.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby stwierdziło nieważność uchwały Nr XLVIII/446/2023 Rady Gminy Ryczywół z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru, w części obejmującej wyrażenie zawarte w § 6 w brzmieniu: „Uchwała Nr XXXIII/305/2021 Rady Gminy w Ryczywole z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia dziennej stawki opłaty targowej i sposobu jej poboru”.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu
(-) Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.